

Serbest Zamanda Sıkılma Algısı ile Sapkın Boş Zaman Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Fatih BEDİR¹

ÖZET

Amaç: Suç ve ahlak dışı davranışla ilişkilendirilen sapkın boş zaman, boş zamanın masum olmayan yönü olarak dikkat çekicidir. Ancak boş zaman katılımcılarının sapkın davranışsal eğilimleri gözden kaçan bir konudur. Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin sapkın boş zaman eğilimleri ile boş zamanda sıkılma algısı arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu ilişkinin anlaşılması, üniversite öğrencilerinin sağlıklı boş zaman aktivitelerine yönelmelerini teşvik etmek ve olumsuz sonuçlara yol açabilecek sapkın davranışların önlenmesine yardımcı olmak için önemlidir.

Yöntem: Araştırmada, "Kişisel Bilgi Formu", Kara ve ark., (2014) tarafından Türkçe 'ye uyarlanan " Serbest Zamanda Sıkılma Algısı Ölçeği " ve Bedir ve ark., (2023) tarafından geliştirilen "Yetişkin Sapkın Boş Zaman Eğilimi Ölçeği" veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Verilerin analizi için betimsel istatistikler, t-testi, ANOVA ve person-korelasyon testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Elde edilen bulgular, boş zaman sıkılma algısı yüksek olan öğrencilerin sapkın boş zaman eğilimlerinin de yüksek olduğunu göstermiştir ($r=508$).

Sonuç: Bu sonuçlar, serbest zamanda sıkılma algısının üniversite öğrencileri üzerinde olumsuz etkilere sahip olabileceğini ve boş zamanda sıkılmanın sapkın davranışlara yönelimi artırabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Boş zaman, Sapkın boş zaman , Sıkılma

ABSTRACT

Investigation of the Relationship Between Perception of Boredom in Leisure and Deviant Leisure Tendencies

Purpose: Deviant leisure, which is associated with crime and immoral behavior, is notable as the non-innocent aspect of leisure. However, deviant behavioral tendencies of leisure participants are an overlooked issue. The aim of this research is to examine the relationship between university students' deviant leisure tendencies and the perception of boredom in leisure. Understanding this relationship is important to encourage college students to engage in healthy leisure activities and to help prevent deviant behaviors that can have negative consequences.

Method: In the research, "Personal Information Form", "Leisure Boredom Perception Scale" adapted to Turkish by Kara et al., (2014) and "Adult Deviant Leisure Tendency Scale" developed by Bedir et al., (2023) were used as data collection tools. Descriptive statistics, t-test, ANOVA and person-correlation tests were used for data analysis.

Results: The findings showed that students with high deviant leisure tendencies also have a higher perception of boredom in leisure. The findings showed that students with a high perception of leisure boredom also have high deviant leisure tendencies ($r=508$).

Conclusion: These results show that the perception of boredom in leisure may have negative effects on university students and that being bored in leisure may increase the tendency to deviant behaviors.

Keywords: Leisure, Deviant Leisure, Boredom

GİRİŞ

İyi bir yaşamın ayrılmaz bir parçası olarak görülen boş zamanın hem akademik çalışmalarla hem de bireysel bakış açılarıyla geliştirilmesi ve gelişirken daha iyi anlaşılması gerekmektedir (Raymen ve Smith, 2019). İyi oluş kavramlarıyla sıklıkla kullanılan (Mansfield ve ark., 2020; Yu ve ark., 2021; Phipps, 2021) boş zaman özellikle günümüzde hem bireyleri hemde toplumu tehdit eden bir yönüyle dikkat çekmektedir (Bedir ve ark., 2023). Boş zaman pragmatik bir yaklaşımla ele alınırsa, “İyi olan, en çok fayda sağlayandır. Fayda, hazza, doyuma veya nesnel değerler listesine göre tanımlanır” (Keskin, 2014). Bu tanımlara göre, kişinin faaliyeti ne olursa olsun, bireye haz veriyorsa iyi olarak nitelendirilebilir. Bu bakış açısı boş zaman literatüründe “sapkın boş zaman” kavramının gelişmesine ve masum olarak görülmesine neden olabilir.

Sapkın Boş Zaman (deviant leisure), genellikle iyilik, sağlık ve mutlulukla ilişkilendirilen boş zaman "leisure" kavramının karşıtı olarak ortaya çıkar ve bireyleri ve toplumu tehdit eden yönleri içerir. Geleneksel anlamıyla boş zaman (leisure), bireylerin dinlenme, eğlenme, özgür zamanlarında keyifli etkinliklere katılma ve kendini geliştirme gibi olumlu deneyimler elde etmesine yardımcı olurken (Kaplan, 1975), sapkın boş zaman ise sapkın, zararlı veya suçla ilişkili etkinliklere yönelmeyi ifade eder (Stebbins, 1996). Günümüzde pek çok insan, eğlence (kumar, sınırsız eğlence içeren partiler, uyuşturucu kullanımı, vb.) yoluyla boş zamanlarını zararlı bir şekilde ve ahlaki açıdan sorgulanabilir veya tamamen yasa dışı faaliyetlere katılıyor (Delamere ve Shaw, 2006; Drozda, 2006). Stebbins'in (1996) yanı sıra, Williams ve Walker (2006) sapkın boş zamanı suç teşkil eden ve suç teşkil etmeyen ahlaki normları ihlal eden bir davranış olarak tanımlarken, Rojek (2000) sapkın boş zamanı sınırları zorlayan ve kişinin kendisini ya da toplumu tehdit eden bir deneyim ve anormal boş zaman kullanımı olarak tanımlar. Stebbins (1996), sapkın boş zamanları tolere edilebilir (toplumun refahının korunduğu durumlarda) ve tolere edilemez (toplumun adaletsizlik konusunda hemfikir olduğu ve sert bir topluluk tepkisinin eşlik ettiği durumlarda) olarak sınıflandırmıştır. Williams'a (2016) göre, sapkın boş zaman üzerine mevcut çalışmaların gözden geçirilmesi, aynı zamanda hala az gelişmiş bir araştırma alanı olarak kaldığını göstermektedir. Kriminoloji alanında yapılan çok sayıda araştırma, her yıl birçok gencin suça yönlendirildiğini ve bu suçların bireylerin boş zamanlarında yada boş zamanların geçirildiği mekanlarda işlendiğini göstermektedir. Özellikle genç bireyler eğlence, heyecan, macera, akran birliği, tanınma ihtiyaçlarını karşılamak için sapkın boş zamana yönelmektedir (Taylor ve Smith, 2014).

Literatür, özellikle çetelere dahil olmanın, gençlere alışılmadık olarak değerlendirilebilecek boş zaman etkinliklerine katılma bağlamı sağlayabileceğini öne sürmektedir (Rojek, 1999). Boş zaman davranışının bazen toplumun ahlaki yapısına aykırı olduğu önermesi giderek daha fazla kabul görmekte ve araştırılmaktadır (Stebbins, Rojek ve Sullivan, 2006; Stone ve Sharpley; 2013; Abraham, 2020; Bedir ve ark., 2023). Bu bağlamda, "boş zaman" ile "sapkın boş zaman" arasındaki çizgi, ahlaki normların ve yasaların ihlali olarak değerlendirilmelidir. Sapkın boş zaman hakkında tanımyayıcı bilgiler sonrası, sapkın boş zaman etkinliklerine yönelimi etkileyen faktörlerin iyi anlaşılması önemlidir. Bu faktörlerin çok boyutlu olduğu (heyecan arama, öz kontrol, akran ilişkileri, ebebeyin tutumları, kişilik özellikleri ve sıkılma algısı vb.) düşünülmeyle birlikte çalışmamız bireylerin sapkın boş zaman eğilimlerini boş zamanda sıkılma algısı üzerinden ele almaktadır.

Boş zaman sıkılma algısı, bireylerin boş zamanlarında deneyimledikleri sıkılmışlık hissi veya keyifsizlik durumunu ifade eder. Bu durum, bireylerin boş zamanlarında yetersizlik hissi, ilgisizlik veya mevcut etkinliklerin tatminsizliği gibi negatif duygular yaşamalarına neden olabilir (Iso-Ahola ve Weissinger, 1987). Boş zaman sıkılma algısının bireyler üzerinde çeşitli etkileri olabilir. Bunlar arasında düşük motivasyon, düşük performans, yaratıcılık eksikliği, düşük yaşam tatmini, anksiyete, depresyon, bağımlılık riski, saldırganlık veya riskli davranışlara yönelme gibi etkiler sayılabilir. Ayrıca, leisure sıkılma algısı, bireylerin boş zamanlarını daha verimli ve tatmin edici bir şekilde değerlendirmelerini engelleyebilir (Kara ve ark., 2018). Sıkılma, bireylerin mevcut etkinliklerinden tatminsizlik duymalarıyla ilişkilidir ve yeni ve heyecan verici deneyimler arayışına yönlendirebilir. Sıkılma algısıyla birlikte, bireyler aradıkları uyarılmayı veya tatmini bulamama durumunda riskli veya sapkın boş zaman etkinliklerine yönelme eğilimi gösterebilirler.

Bu bağlamda çalışma; üniversite öğrencilerinde sapkın boş zaman davranış eğilimlerinin belirlenip boş zamanlarda sıkılma algısı ile ilişkilerini incelemeyi amaçlamaktadır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırmada verilerin toplanmasında tarama yöntemi kullanılmıştır. Tarama yöntemi, geçmişte ya da halen var olan durumun var olduğu şekliyle betimlendiği bir araştırma yöntemidir (Karasar, 2012).

Katılımcılar

Araştırmanın evrenini 2022-2023 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi lisans öğrencileri oluştururken, çalışmanın örneklem grubunu ise aynı fakültede öğrenim gören 106 erkek ve 98 kadın olmak üzere toplam 204 birey oluşturmaktadır. Araştırmada basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, “Kişisel Bilgi Formu”, “Serbest Zamanda Sıkılma Algısı Ölçeği” ve “Yetişkin Sapkın Boş Zaman Eğilimi Ölçeği” veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacılar tarafından geliştirilen ‘Kişisel Bilgi Formu’; araştırmaya konu olan bireyler hakkında bilgi toplamak amacıyla araştırmada inceleme konusu olan cinsiyet, yaş, aylık gelir gibi bağımsız değişkenlerden oluşturmaktadır.

Serbest Zamanda Sıkılma Algısı Ölçeği (SZSAÖ)

Iso-Ahola ve Weissinger (1990) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması Kara, Gürbüz ve Öncü (2014) tarafından yapılan serbest zamanda sıkılma algısı ölçeği toplamda 10 maddeden oluşan ve 5’li likert tipi ölçektir. Ölçek, “doyum” ve “sıkılma” olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır.

Yetişkin Sapkın Boş Zaman Eğilimi Ölçeği (YSBZEÖ)

Araştırmada Bedir ve ark., (2023) tarafından geliştirilen Yetişkin Sapkın Boş Zaman Eğilimi Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek toplam puan üzerinden değerlendirilmekte ve ölçekteki her madde 1 ile 5 arasında puanlanmaktadır. Ölçekten alınabilecek toplam puan 5 ile 25 arasında değişmektedir.

Araştırma Etiği

Atatürk Üniversitesi, Alt Etik Kurulu'nun 20.06.2023 tarihli oturumunda alınan E-70400699050.02.04-2300191246 sayılı Fakülte Etik Kurulu kararı ile çalışmanın etik kurallara uygun olduğuna karar verildi ve oybirliğiyle kabul edildi.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında yapılan istatistiksel analizler, SPSS V.23 istatistik paket programı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Verilerin parametrik testlerin ön şartlarını sağlayıp sağlamadığına Skewness (.345) ve Kurtosis (.450) testleri yapılmış ve verilerin normal dağılım gösterdiği görülmüştür. Ölçeklerin güvenilirliklerini belirlemek için de Cronbach Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Yapılan analizlere göre Serbest zamanda sıkılma algısı ölçeği güvenilirliği .85, Yetişkin Sapkın Boş Zaman Eğilimi Ölçeği'nin güvenilirliği ise .87 olarak bulunmuştur. Verilerin değerlendirilmesinde istatistiki yöntem olarak; frekans analizi,

t testi, anova ve pearson korelasyon testleri kullanılmıştır. Yapılan analizlerin istatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0.05$ ve $p<0.01$ olarak değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Tablo 1. Katılımcılara Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Cinsiyet	N	%
Kadın	98	48
Erkek	106	52
Yaş		
18-22	93	45.6
23-26	63	30.9
27+	48	23.5
Aktivite Tercihi		
Sanatsal/Kültürel Aktiviteler	4	2
Sosyal Aktiviteler	53	26
Sportif Aktiviteler	123	60.3
Sıra Dışı Aktiviteler	24	11.7

Not: Sıra Dışı Aktiviteler (Suç ya da ahlak dışı olabilecek aktiviteler; uyuşturucu,, kumar, tehlikeli araba kullanma, vb..)

Tablo 1. incelendiğinde katılımcıların %48'ini kadınlar, %52'sini ise erkekler oluşturmaktadır. %45.6 ile çoğunluğun 18-22 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Boş zamanlarda tercih edilen aktivite türünün ise %60.3'lük bir kesimin sportif, % 26'lık kesimin sosyal, % 11'lük kesimin sapkın ya da sıradışı olarak ifade edebileceğimiz aktiviteleri, sadece %2'lik kesimin ise kültür sanat aktivitelerini tercih ettiği görülmektedir.

Tablo 2. Serbest zamanda sıkılma algısı Puanlarının Cinsiyete Göre t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	p
Kadın	98	3.90	.47	-1.96	.045*
Erkek	106	4.01	.31		

* $p<0.05$

Tablo 2'de kadın ve erkeklerin serbest zamanda sıkılma algısı ölçeğinden aldıkları puanlar incelendiğinde istatistiksel olarak farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Erkeklerin kadınlardan daha fazla sıkılma algısına sahip oldukları görülmektedir ($\bar{x}=4.01$).

Tablo 3. Yetişkin Sapkın Boş Zaman Eğilimi Puanlarının Cinsiyete Göre t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	p
Kadın	98	3.82	.51	-2.06	.041*
Erkek	106	3.97	.50		

* $p<0.05$

Tablo 3. incelendiğinde kadın ve erkekler arasında sapkın boş zaman eğilimlerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık oluşturduğu görülmektedir ($p<0.05$). Buna göre erkeklerin ($\bar{x}=3.97$) kadınlardan ($\bar{x}=3.82$) daha fazla ortalama puana sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 4. Yaş değişkenine göre Serbest Zamanda Sıkılma Algısı ve Yetişkin Sapkın Boş Zaman Eğilimi Puanlarının ANOVA Sonuçları

	Yaş	n	$\bar{x}$	ss	F	p	Fark
SZSAÖ	A- 18-22 yaş	93	3,94	,37	2.20	.11	-
	B- 23-26 yaş	63	3,90	,48			
	C- 27 ve üzeri	48	4,06	,30			
YSBZEÖ	A- 18-22 yaş	93	3,89	,51	.478	.62	-
	B- 23-26 yaş	63	3,86	,53			
	C- 27 ve üzeri	48	3,96	,47			

Tablo 4. incelendiğinde katılımcıların yaş değişkenine göre serbest zaman sıkılma algıları ve sapkın boş zaman eğilimleri toplam puanlarında anlamlı farklılıklara rastlanmazken, 27 yaş ve üzeri bireylerin diğer bireylere göre daha fazla sıkılma algısı ($\bar{x}=4,06$) ve sapkın boş zaman eğilimine ($\bar{x}=3,96$) sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 5. Aktivite türü değişkenine göre serbest zamanda sıkılma algısı ve yetişkin sapkın boş zaman eğilimi puanlarının ANOVA Sonuçları

	Aktivite türü	n	$\bar{x}$	ss	F	p	Fark
SZSAÖ	A- Sanatsal/Kültürel	4	3,50	1,0	2.86	.38*	D>A
	B- Sosyal	53	4,00	,33			
	C- Sportif	123	3,93	,39			
	D- Sıra dışı	24	4,07	,38			
YSBZEÖ	A- Sanatsal/Kültürel	4	3,65	,66	2.30	.78	-
	B- Sosyal	53	3,79	,54			
	C- Sportif	123	3,91	,51			
	D- Sıra dışı	24	4,09	,34			

Tablo 5. incelendiğinde katılımcıların aktivite türü değişkenine göre sapkın boş zaman eğilimleri toplam puanlarında anlamlı farklılıklara rastlanmazken, sıkılma algısı toplam puanda sıradışı aktivitelere katılan bireyler lehine lehine anlamlı farklılıklara rastlanmıştır ($p<0.05$).

Tablo 6. Korelasyon Analizi

		Sıkılma Algısı
Sıkılma Algısı	r	1
	p	
Sapkın Davranış	r	.508**
	p	.000

** $p<0.01$

Tablo 6. incelendiğinde serbest zamanda sıkılma algısı ile sapkın davranış arasında $p<0.01$ düzeyinde anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Pozitif yönlü ortaya çıkan ilişkide serbest zamanda sıkılma algısı ve sapkın davranış arasında orta düzeyde ($r=.508$) korelasyon olduğu tespit edilmiştir.

TARTIŞMA

Araştırmamız, serbest zamanda sıkılma algısı ve sapkın boş zaman eğilimleri arasındaki ilişkiyi inceleyerek, üniversite öğrencilerinin boş zaman aktiviteleri ve sıkılma algıları arasındaki olası bağlantıları anlamayı amaçlamıştır. Bu bölümde, elde ettiğimiz bulguları literatürdeki diğer çalışmalarla karşılaştırarak ve örneklemimizde gözlenen cinsiyet, yaş ve aktivite türü değişkenleri üzerindeki etkileri değerlendirerek açıklamalar yapacağız.

Bulgularımız cinsiyet değişkeni açısından önemli sonuçlar ortaya koymaktadır. Elde ettiğimiz verilere göre, erkeklerin kadınlara göre daha yüksek sıkılma algısına sahip olduğu görülmüştür ($p<0.05$). Bu sonuç, literatürdeki bazı çalışmalarla uyumludur (Zuckerman ve ark., 1978; Vodanovich ve Kass,1990; Sundberg ve ark., 1991; Kara ve Ayverdi, 2018). Erkeklerin sıkılma algısının daha yüksek olması, boş zamanlarında daha fazla uyarılmaya ihtiyaç duyduklarını ve bu nedenle sapkın boş zaman eğilimlerine yönelebileceklerini düşündürmektedir.

Ayrıca, kadın ve erkekler arasında sapkın boş zaman eğilimleri açısından anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Erkeklerin sapkın boş zaman eğilimleri ortalamalarının kadınlardan daha yüksek olduğu görülmüştür ($\bar{X} = 3.97$). Literatürdeki diğer çalışmalarda sapkın davranışlar açısından bazı incelemeler yapılmış ve çalışmamızla uyumlu bir şekilde erkekler de sapkın davranış sıklığının fazla olduğundan bahsedilmiştir (Gove, 1985; Sarwar ve ark., 2010; Kunkel ve Nielsen, 1998). Sapkın boş zaman eğilimlerinin cinsiyetle ilişkili olması, toplumsal cinsiyet rolleri, kültürel faktörler ve bireysel tercihler gibi çeşitli etkenlerle açıklanabilir.

Yaş değişkeni ve aktivite türü değişkenleri açısından yapılan analizlerimizde ise ilginç sonuçlar elde edilmiştir. Yaş değişkenine göre serbest zaman sıkılma algısı ve sapkın boş zaman eğilimleri toplam puanlarında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Bu sonuç, yaşın bu değişkenler üzerindeki etkisinin sınırlı olduğunu göstermektedir. Öte yandan, aktivite türü değişkenine göre sapkın boş zaman eğilimleri toplam puanlarında anlamlı farklılıklara rastlanmamışken, sıkılma algısı toplam puanda sıradışı aktivitelere katılan bireyler lehine anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($p<0.05$). Bu bulgular, bireylerin sıkılma algılarını etkileyen faktörler arasında aktivite tercihlerinin önemli bir rol oynadığını göstermektedir.

Son olarak, serbest zamanda sıkılma algısı ile sapkın davranış arasındaki ilişkiye odaklanıldığında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Pozitif yönlü ortaya çıkan ilişki, serbest zamanda sıkılma algısı ile sapkın davranış arasında orta düzeyde bir korelasyon olduğunu göstermektedir ($r=.508$). Bu sonuç, sıkılma algısının sapkın davranışların ortaya çıkmasında

etkili bir faktör olduğunu desteklemektedir (Kara ve Ayverdi, 2018; Iso-Ahola ve Crowley,1991; McCaul,1998). Sıkılma algısı, kişinin çevresinde yeterli düzeyde duyuşal uyarılma olmaması durumunda ortaya çıkar. Bu durumda, bireyler sapkın davranışlara yönelebilirler çünkü bu davranışlar onlara daha fazla heyecan ve uyarılma sağlayabilir. Sapkın davranışlar, rutin hayattan kaçma, yeni deneyimler edinme ve sıkıntıdan kurtulma gibi ihtiyaçları karşılamada bir araç olarak kullanılabilir.

Bu bulgular, üniversite öğrencilerinin boş zamanlarında sıkılma algısı ve sapkın boş zaman eğilimleri arasındaki ilişkinin anlaşılmasına katkı sağlamaktadır. Çalışmamızın sınırlılıkları göz önüne alındığında, ileride yapılacak araştırmaların daha geniş örneklem gruplarına ve farklı demografik değişkenlere odaklanması gerekmektedir. Ayrıca, bu ilişkileri etkileyen diğer faktörlerin de dikkate alınması önemlidir.

SONUÇ

Sonuç olarak, bu araştırma, üniversite öğrencileri üzerinde sıkılma algısı ve sapkın boş zaman eğilimleri arasındaki ilişkinin anlaşılmasına katkı sağlamaktadır. Cinsiyet, yaş ve aktivite tercihlerinin bu ilişkide etkili olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular, genç neslin boş zamanlarını daha etkili ve sağlıklı şekillerde değerlendirmesi için rehberlik edebilir.

Öneriler

- Sapkın boş zaman etkinlikleri, sıkılmışlık hissini hafifletmek veya kaçmak için bir çıkış yolu olarak görülebilir. Bu tür etkinlikler, bireylerin anlık olarak heyecan, risk veya farklılık arayışına yönelmelerini sağlayabilir. Sapkın boş zaman etkinlikleri, sıkılmışlık hissini geçici olarak azaltabilir ve bireylere kendilerini canlı hissettirebilir. Ancak, uzun vadede bu tür etkinliklerin olumsuz sonuçları olabilir ve bireyleri daha fazla risk, bağımlılık ve psikolojik sorunlarla karşı karşıya bırakabilir. Sıkılma algısı, deviant leisure bağlamında bireylerin sapkın etkinliklere yönelimlerini artırabilirken, aynı zamanda bu etkinliklerin yarattığı riskleri de artırabilir. Bu nedenle, sıkılma algısının yönetimi ve alternatif, sağlıklı boş zaman etkinliklerine yönelim teşvik edilmesi önemlidir.
- Sıkılma algısının altında yatan nedenlerin anlaşılması ve bireylere tatmin edici, uyarıcı ve anlamlı boş zaman etkinlikleri sunulması, sapkın boş zaman etkinliklerine yönelimi azaltmak ve bireylerin sağlıklı boş zaman deneyimleri yaşamasını sağlamak için önemli adımlardır.
- Bu bağlamda, gelecekteki araştırmalar, suç teorileri perspektifinden bakarak bu ilişkiyi daha derinlemesine inceleyebilir ve gençlerin boş zaman etkinliklerine katılımı ile suç arasındaki bağlantıyı daha iyi anlayabilir.

KAYNAKLAR

- Abraham, I. (2020). Religion after work: Christianity, morality, and serious leisure. In *Spirituality, Organization and Neoliberalism* (pp. 149-170): Edward Elgar Publishing.
- Bedir, F., Önal, L., ve Stebbins, R. A. (2023). Adult Deviant Leisure Tendency Scale (ADLTS) scale development study, *World Leisure Journal*, <https://doi.org/10.1080/16078055.2023.2213686>
- Delamere, F. M., ve Shaw, S. M. (2006). Playing with violence: Gamers' social construction of violent video game play as tolerable deviance. *Leisure/Loisir*, 30(1), 7-25.
- Drozda, C. (2006). Juveniles performing auto theft: An exploratory study into a deviant leisure lifestyle. *Leisure/Loisir*, 30(1), 111-132.
- Gove, W. R. (1985). The effect of age and gender on deviant behavior: A biopsychosocial perspective. *Gender and the life course*, 115-144.
- Iso-Ahola, S. E., ve Weissinger, E. (1987). Leisure and boredom. *Journal of social and clinical psychology*, 5(3), 356-364.
- Kaplan, M. (1975). *Leisure: Theory and policy*. Wiley.
- Kara, F. M., Gürbüz, B., ve Sarol, H. (2018). Yetişkinlerde serbest zamanda sıkılma algısı, algılanan sosyal yetkinlik ve benlik saygısı düzeyinin incelenmesi. *Uluslararası Spor, Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi*, 4(4), 113-121.
- Kara, F. M., ve Ayverdi, B. (2018). Üniversite Öğrencilerinde Serbest Zamanda Sıkılma Algısı Alkol Kullanma Nedenlerinin Belirleyicisi midir?. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 23(1), 35-42.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Keskin, C. (2014). I. dünya savaşı ve sonrası Türkiye'de kültür sanat ortamı ve Türk resmi. *Gazi Akademik Bakış*, 7(14).
- Kunkel, C., ve Nielsen, J. M. (1998). Gender, residual deviance, and social control. *Deviant Behavior*, 19(4), 339-360.
- Mansfield, L., Daykin, N., ve Kay, T. (2020). Leisure and Wellbeing. *Leisure Studies*, 39(1), 1-10. <https://doi.org/10.1080/02614367.2020.1713195>
- Phipps, C. (2022). Leisure Studies Association Annual Conference 2021. Leisure identities, health and wellbeing: conference review. *International Journal of Spa and Wellness*, 5(1), 91-94. <https://doi.org/10.1080/24721735.2021.1991649>
- Raymen, T., ve Smith, O. (2019). The deviant leisure perspective: A theoretical introduction. In O. Smith, ve T. Raymen (Eds.), *Deviant leisure: Criminological perspectives on leisure and harm*, pp. 17-44. Palgrave Macmillan.
- Rojek, C. (1999). *Leisure and culture*. Springer.
- Rojek, C. (2000). Leisure and the rich today: Veblen's thesis after a century. *Leisure studies*, 19(1), 1-15.
- Sarwar, M., Alam, M., ve Anwar, M. N. (2010). Location and gender differences in deviant behavior among primary school teachers. *International Journal of Business and Management*, 5(12), 97.
- Stebbins, R. A. (1996). *Tolerable differences: Living with deviance*: McGraw-Hill Ryerson.
- Stebbins, R., Rojek, C., ve Sullivan, A. (2006). Special issue: Deviant leisure. *Leisure/Loisir*, 30(1), 3-305.
- Stone, P. R., ve Sharpley, R. (2013). Deviance, dark tourism and 'dark leisure': Towards a (re) configuration of morality and the taboo in secular society. In S. Elkington ve S. Gammon (Eds.), *Contemporary Perspectives in Leisure*, pp. 76-86. Routledge.

- Sundberg, N. D., Latkin, C. A., Farmer, R. F., ve Saoud, J. (1991). Boredom in young adults: Gender and cultural comparisons. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 22(2), 209-223.
- Taylor, C. S., ve Smith, P. R. (2014). The attraction of gangs: How can we reduce it? Changing course: Preventing gang membership. In T.R. Simon, N.M. Ritter, ve R.R. Mahendra (Eds.), pp. 19-30. U.S. Department of Justice.
- Vodanovich, S. J., ve Kass, S. J. (1990). A factor analytic study of the boredom proneness scale. *Journal of personality assessment*, 55(1-2), 115-123.
- Williams, D. J., ve Walker, G. J. (2006). Leisure, deviant leisure, and crime: "Caution: Objects may be closer than they appear". *Leisure/Loisir*, 30(1), 193-218.
- Williams, D. J. (2016). From purple roots to dark, sexy, and diverse: The past, present, and future of deviant leisure. *Leisure matters: The state and future of leisure studies*, 1, 173-179.
- Yu, J., Mock, S. E., ve Smale, B. (2021). The role of health beliefs in moderating the relationship between leisure participation and wellbeing among older Chinese adults. *Leisure Studies*, 40(6), 764-778. <https://doi.org/10.1080/02614367.2021.1926530>
- Zuckerman, M., Eysenck, S. B., ve Eysenck, H. J. (1978). Sensation seeking in England and America: cross-cultural, age, and sex comparisons. *Journal of consulting and clinical psychology*, 46(1), 139.

